

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ 22 ΜΑΪΟΥ 2012

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.1. Περίληψη

Ο δοκιμιογράφος πραγματεύεται τη σχέση του λόγου με τη διττή έννοια σκέψης και ομιλίας, με το εσωτερικό περιεχόμενο του ανθρώπου. Όλοι χαρακτηρίζομαστε από τον τρόπο έκφρασης, γραπτής ή προφορικής, γιατί και ρηχός λόγος σημαίνει πραγματική ένδειξη. Μυαλό και γλώσσα λειτουργούν παράλληλα και επηρεάζονται από δύο παράγοντες, βιολογικά κληροδοτημένα προσόντα και αγωγή. Ωστόσο, ο δεύτερος έχει διαμορφωτικό και αποφασιστικό ρόλο και διαμορφώνεται από πολύπλευρους φορείς αγωγής. **(66 λέξεις)**

B.1.

Στο απόσπασμα αυτό καταφαίνεται η στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην προσωπικότητα του ανθρώπου και στον τρόπο που εκφράζεται. Ο προφορικός και ο γραπτός λόγος, ως έμπρακτη πραγμάτωση της νοητικής λειτουργίας, αποτελεί τεκμήριο και ισχυρή ένδειξη της πνευματικής διάστασης του ανθρώπου. Επομένως κρίνεται αποφασιστικής σημασίας η καλλιέργεια των κατάλληλων μέσων προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που δίνει ο λόγος στον άνθρωπο.

B.2

Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου ο δοκιμιογράφος χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς την επίκληση στην αυθεντία. Με χαρακτηριστικό στοιχείο την αναφορά στο έργο του Πλάτωνα "Ο Σοφιστής", όπου η λέξη "λόγος", συνυποδηλώνει τις έννοιες της σκέψης και της ομιλίας, ο δοκιμιογράφος κατορθώνει να προσδώσει αυξημένο κύρος στην θέση του για τις αρετές του λόγου.

B.3.

α)

εκφράζεται = συμπεριφέρεται

θάρος = τόλμη

κύριο = πρώτο

αποφασιστική = καθοριστική

παρέχουν = προσφέρουν

β)

άστοχο = εύστοχο

κρύψει = φανερώσει

φτώχεια = πλούτος

σωματικές = διανοητικές/πνευματικές

φυσικό = επίκτητο

B.4.

Ο καίριος ρόλος της αγωγής στη διαμόρφωση της προσωπικότητας.
ή
Ο διαπλαστικός ρόλος της αγωγής.

Γ.1. ΕΚΘΕΣΗ

Τίτλος: Γλωσσικό... χάσμα γενεών

Πρόλογος

Αναφορά στον παρορμητικό, αυθόρμητο, ρηξικέλευθο χαρακτήρα των νέων. Τονισμός της ενστικτώδους ανάγκης τους να διαρρηγνύουν τους δεσμούς τους με το "παλιό" και να καταθέτουν επαναστατικά τη δική τους πρόταση. Ένας από τους τρόπους που επιλέγουν είναι και η ιδιαίτερη χρήση της γλώσσας στην οποία επιδίδονται.

Κύριο Μέρος

A' Ζητούμενο : Λόγοι που ωθούν τους νέους σε νεανική ιδιολεκτο :

1. Το πνεύμα επαναστατικότητας, η καινοτόμα τάση τους, το πνεύμα αμφισβήτησης και αντίδρασης ---> η ιδιόμορφη γλώσσα τους διαφοροποιεί από το παλιό με το οποίο διαφωνούν ή το οποίο τους απογοητεύει.
2. Η απειρία, η ανωριμότητα, η επιπολαιότητα, χαρακτηριστικά της νιότης, οδηγούν σε άγνοια γλωσσικού κινδύνου που απειλεί την κοινή ελληνική.
3. Η γλώσσα των νέων λειτουργεί για αυτούς ως στοιχείο ταυτότητας, συνοχής της ομάδας, κώδικας μυστικής επικοινωνίας δυσπρόσιτης για τους μεγάλους.
4. Η χρήση της ενισχύει την αίσθηση ελευθερίας και την ανάγκη προσωπικής σφραγίδας στην ζωή.
5. Τα σύγχρονα βιώματά τους, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η ξενομανία και η ηγεμονική διείσδυση κυρίως της αγγλικής, εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο τους με έννοιες άγνωστες στους πρεσβύτερους που αδυνατούν να ακολουθούν τις εξελίξεις.

B' Ζητούμενο : Παράγοντες που συμβάλλουν στην καλλιέργεια της γλώσσας :

i). Φορείς Αγωγής

1. Οικογένεια : ερεθίσματα για πνευματική καλλιέργεια, παροχή υγιών γλωσσικών προτύπων, επαφή με το βιβλίο.
2. Σχολείο: πληρέστερη διδασκαλία της γλώσσας, εξοικείωση με πολλαπλά κειμενικά είδη καθώς και με την αρχαία ελληνική, επιμονή και αποτελεσματικότητα

στην διδασκαλία ανθρωπιστικών μαθημάτων, βιωματική προσέγγιση της γλώσσας, προβολή της γλωσσικής παράδοσης, καλλιέργεια του διαλόγου και της κριτικής σκέψης, οργάνωση βιβλιοθηκών, χρήση σύγχρονων τεχνολογιών.

ii). Πολιτεία - Μ.Μ.Ε.

1. Σύσταση επιτροπών από ειδικούς με σκοπό τη γλωσσοπλασία και την αντικατάσταση ξένων λέξεων με τις αντίστοιχες ελληνικές.
2. Προάσπιση της ελευθερίας της έκφρασης, πολιτική βούληση για γνήσια γλωσσική εκπαίδευση.
3. Ειδικά για τα Μ.Μ.Ε. , ορθή χρήση της γλώσσας, αναβάθμιση προγραμμάτων, εκπομπές με θέμα τη γλώσσα και τον πολιτισμό.

iii). Πολίτης - Άτομο

1. Στροφή στην πνευματικότητα, αποφυγή υλισμού και τεχνοκρατισμού.
2. Αγάπη για το βιβλίο.
3. Αντίσταση στη γλωσσική μαζοποίηση.
4. Ενδιαφέρον για την εθνική ταυτότητα και κατ'επέκταση για τη γλώσσα.

Επίλογος

Το νιςμός του χρέους όλων για τη διαφύλαξη της ορθής και πλούσιας χρήσης της γλώσσας καθώς αποτελεί όχι μόνο δείγμα εσωτερικού πλούτου αλλά και ύψιστο στοιχείο εθνικής ταυτότητας και συνοχής.

Επιμέλεια θεμάτων: ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΙΚΗ – ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΑΣΟΣ